

Eana derivana

Mindre gulfläcksgråvecklare

Fjärilar, Vecklare

NE

NA

LC

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Nära hotad (NT)
B2ab(iii,v)

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Lepidoptera (fjärilar), **Familj:** Tortricidae (vecklare), **Släkte:** *Eana*, **Art:** *Eana derivana* - mindre gulfläcksgråvecklare (de La Harpe, 1858) **Synonymer:** *mindre gulfläckgråvecklare*

Kännetecken

Huvud och mellankropp till största delen ljusgråa. Framvingarna är ljusgrå eller smutsvita med en stövelliknande, mörkbrun, sned framkantsfläck vid en fjärdedel från vingroten och ett snett, mörkbrunt, tvärband vid mitten, avbrutet strax ovanför bakhörnet. Nära spetsen på framkanten finns en halvcirkelformig ögla med samma färg som tvärbandet. Arten liknar några andra gråvecklare, men har vid diskfältets slut en liten fläck bestående av gulaktiga fjäll, som lätt ses i en lupp. Den närbesläktade större gulfläcksgråvecklare *E. penziana* (Thunberg, 1791) har en liknande gulaktig fläck, men är betydligt större och ser vitare ut genom att de mörka teckningarna är mindre. Mindre gulfläcksgråvecklare kan också förväxlas med mörk gulfläcksgråvecklare *E. incanana* (Stephens, 1852), men denna är askgrå i de ljusa fälten på framvingen. Vingspann 16-21 mm.

Utbredning och status

Mindre gulfläcksgråvecklare upptäcktes i Sverige först 1948 (på Gotland). Därefter har arten också påträffats i Småland, Östergötland, Södermanland och Uppland, samt på Öland. Den är mycket lokal och sällsynt, men kan vissa år lokalt uppträda i något större antal. Den saknas i Danmark och Norge. I Finland är arten bara känd från Åland. Artens utbredning omfattar Mellaneuropa, men den saknas i många länder. Den räknas som ganska sällsynt och lokal.

Ekologi

Mindre gulfläcksgråvecklare kan betecknas som en xeroterm art då den är en krävande art som mest förekommer i solig och torr hållmarksmiljö och i äldre dynlandskap med tall och senvuxen ek. Den flyger om natten huvudsakligen i juli och kommer gärna till ljus. Flygperiodens maximum är ungefär den 10 juli. Larven är aldrig påträffad och värdväxten är således okänd. Närbesläktade arters larver lever av gräs och sannolikt gäller det också denna art.

Hot

Mindre gulfläcksgråvecklare påträffas i miljöer som ofta har mindre värde för skogsindustrin. Däremot kan sådana områden exploateras för andra ändamål, t.ex. för fritidsbebyggelse.

Åtgärder

Lokaler med goda förekomster av mindre gulfläcksgråvecklare bör uppmärksammas av markägare och länsstyrelser, då på sådana ställen också finns andra sällsynta eller rödlistade arter. Vecklarens biologi är i praktiken okänd och bör om möjligt undersökas, så att man med större träffsäkerhet kan utforma en lämplig strategi för att gynna arten.

Övrigt

Artens svenska namn har ändrats såtillvida att ett foge-s har lagts till.

Litteratur

Gustafsson, B., Bengtsson, B. Å. & Palmqvist, G. 2015 (in prep.). *Catalogus Lepidopterorum Sueciae*. Entomologiska Föreningen, Stockholm.

Razowski, J. 2003. *Tortricidae of Europe*. Volume 2. Olethreutinae. Bratislava.

Svensson, I. 1993. *Fjärilskalender*. Utgiven privat av Hans Hellberg, Stockholm.

Svensson, I. 2006. *Nordens vecklare*. Entomologiska Sällskapet i Lund.

Internet (Februari 2015)

[<http://www.faunaeur.org/distribution.php>] (Utbredningskarta - Europa)

[<http://www.artportalen.se/ViewSighting/ViewSightingAsMap>] (Artportalen)

[<https://koivu.luomus.fi/english/zoology/entomology/lepidoptera/4.htm>] (Finsk utbredning)

Författare

Bengt Å. Bengtsson 2015.